

Herinneren...

Palliatieve zorg leveren aan iemand met hersenletsel. Hieronder heb ik beschreven hoe ik dat ervaren heb.

Deze client was door haar hersenletsel vaak licht ontvlambaar en alles moest in een bepaalde volgorde. Gebeurde dat niet kon ze je een enorme uitbrander geven. Hoe je daarop reageerde was bepalend voor de rest van de dag. Meestal lukte het, door op een lage toon terug te praten haar weer terug in het positieve te krijgen.

Op een gegeven moment kreeg zij te horen dat ze niet meer beter zou worden en binnen enkele maanden zou komen te overlijden. Dit nieuws heeft zij gekregen vlak voor mijn dienst begon. Deze vrouw was na deze boodschap erg in de war. Ik heb vele emoties voorbij zien komen; boosheid, verdriet, frustratie en radeloosheid. Zij stelde vragen over het 'waarom zij' en 'hoe moet ik hiermee omgaan?' Ik heb haar laten praten en heel eerlijk gezegd dat ik ook niet wist hoe ze op dit nieuws 'moest' reageren. Ik zag de paniek in haar ogen en het enig wat ik kon doen is haar nabijheid bieden en zorgen dat ze haar emoties kon uitten.

Ik heb nadien het palliatieve team een mailtje gestuurd met de vraag hoe ik (maar ook mijn collega's) hiermee om konden/moesten gaan. Hierop kreeg ik een duidelijk advies; laat zien dat je er bent en ondersteun daar waar mogelijk. Luister naar deze client en beweeg mee. Kijk naar waar haar behoeftes liggen.

Het was interessant om te zien dat deze client elk teamlid een andere taak gaf. Zo wilde zij met de ene collega wel over haar naderende einde praten en met andere persoon niet. Daar hield ze een "meidenavond" mee. Iemand die er gewoon is en nagels gaat lakken is van net zo grote waarde als iemand waarmee ze praatte over haar naderende eind. Ook daar had zij behoefte aan; de normale dingen in het leven. Zo kon zij ook erg genieten van de omgevingsgeluiden. Iemand die in haar appartement de keuken een beetje opruimt maar zonder dingen aan haar te vragen. Er dus gewoon zijn!

Op haar laatste dag bij ons op de locatie was ik aan het werk. Zij werd die dag over gebracht naar een terminale instelling. Ik heb nog even getwijfeld of ik naar huis zou gaan zonder afscheid te nemen. Omdat ik niet met het verdriet geconfronteerd wilde worden. Dit kon ik echter niet, en ik ben naar haar toegegaan. Daar aangekomen was deze mevrouw erg verdrietig (logisch) en ook erg bang. Ik heb nog even met haar gesproken en daarna naar huis gegaan. Onderweg naar huis waren de emoties bij mij ook aanwezig. Ik heb geleerd dat dat ook mag. Ik hoop dat, wanneer mijn einde nadert, er net zo'n lief team voor mij klaar staat!

Ik heb ontzettend veel van deze mevrouw mogen leren en dit zonder dat ze zich daar bewust van was. Ik heb geleerd om rustig te antwoorden, vragen te stellen en observaties uit voeren. Maar ook om grenzen te stellen en soms streng te zijn. Ik ga deze mevrouw nooit vergeten en ik ben blij dat ik haar heb mogen leren kennen. Ook heb ik veel van haar kunnen en mogen leren.